

Хулосаи

комиссияи ташхиси Шӯрои диссертатсионии 6D.KOA-038 ба диссертатсияи номзадии Иброҳимов Қобилҷон Абдукаримович дар мавзуи “Таъсири шароитҳои гуногуни иқлим ба нишондиҳандаҳои физиологиро биохимиявӣ ва маҳсулнокии навъҳои офтобпараст” (*Heliantus annuus* L.) барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои биологӣ аз рӯйи ихтисоси 03.01.05 – Физиология ва биохимияи растаниҳо

Комиссияи ташхиси Шӯрои диссертатсионии 6D.KOA-038 дар назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дар ҳайати зерин: раис – доктори илмҳои биологӣ, Мирзораҳимов А.К. ва аъзоёни комиссия - номзади илмҳои биологӣ, Гулов М.Қ., номзади илмҳои биологӣ, Ҳамидов Х.Н., ки бо қарори Шӯрои диссертатсионии 6D.KOA-038 (протоколи №25 аз 19.01.2024) мувофиқи талаботи фаъли 4-уми Низомномаи намунавӣ оид ба Шӯрои диссертатсионӣ (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон 30 июни соли 2021, таҳти №267) тасдиқ гардидааст, ташкил карда шуд.

Комиссия дар асоси шинос шудан бо рисолаи номзадии Иброҳимов Қобилҷон Абдукаримович дар мавзӯи “Таъсири шароитҳои гуногуни иқлим ба нишондиҳандаҳои физиологиро биохимиявӣ ва маҳсулнокии навъҳои офтобпараст” (*Heliantus annuus* L.) барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои биологӣ аз рӯйи ихтисоси 03.01.05 – Физиология ва биохимияи растаниҳо ва муҳокимаи он чунин хулоса қабул намуд:

Мавзуи рисолаи номзадии Иброҳимов Қ.А. актуалӣ мебошад, ки дар он якумин маротиба таҳлили хусусиятҳои физиологӣ ва биохимиявии офтобпараст дар қисми ҷанубии Тоҷикистон мавриди омӯзиш қарор гирифтааст. То ҳол оид ба ин мавзӯ таҳқиқоти илмӣ, қариб ки гузаронида нашудааст.

Рисолаи номзадии мазкур аз 138 саҳифаи чопи компютерӣ иборат буда, 3 боб, 21 зербоб, 25 ҷадвал, 12 расм, мулоҳизаҳо, 1 адад замима ва хулосаро дар бар мегирад. Рӯйхати адабиёти истифодашуда аз 155 номгӯй, аз он ҷумла 56 адабиёти муаллифони хориҷиро фаро гирифтааст.

Мақсади кори илмӣ. Мақсади таҳқиқот омӯзиши ҷараёни мубодилаи об, маҳсулнокии фотосинтетикӣ ва ташаккулёбии массаи биологии умумии растанӣ ва ҳосили хоҷагии навъҳои рағандиҳандаи зироати офтобпараст дар минтақаҳои гуногуни экологии Ҷануби Тоҷикистон ба шумор меравад.

Навгони илмӣ рисола аз он иборат мебошад, ки дар шароити минтақаҳои гуногуни экологии Тоҷикистони Марказӣ ва Ҷанубӣ бори нахуст хусусиятҳои физиологиро биохимиявии навъҳои рағандиҳандаи офтобпараст омӯхта шудааст. Дар таҳқиқот таъсири шароити минтақаҳои иқлимӣ, хусусан речаи ҳарорат ва намнокии ҳаво ба гузариши рағанди маҳсулноки ва фаъолияти фотосинтетикӣ растанӣ вобаста аз хусусиятҳои хоси навъҳои офтобпараст тасниф ва илман асоснок карда шудаанд. Нақши омилҳои иқлимӣ дар ташаккулёбии ҳосилнокии биологӣ ва хоҷагии навъҳои рағандиҳандаи офтобпараст ошкор карда шудааст.

Маълумотҳои таҷрибавӣ оид ба таъсири омилҳои иқлимӣ ба маҳсулнокии биологӣ ва сифати дон ҷойгиркунии мақсадноки навъҳои рағандиҳандаи офтобпарастро дар минтақаҳои гуногуни дорои захираҳои зиёди ҳарорати мусбӣ ва намнокии кофии ҳаворо илман исбот менамояд.

Аҳамияти амалии кор. Таҳқиқоти мазкур саҳми калонест дар омӯзиши Натиҷаҳои омӯзиши усули самараноки коркарди тухми офтобпараст дар шароитҳои иқлими гуногуни Тоҷикистони ҷанубӣ истифода кардан мумкин аст.

Маълумотҳои бадастомада барои омода намудани тавсияҳои амалӣ оид ба парвариши растаниҳои кишоварзӣ дар шароитҳои гуногуни иқлимӣ пешниҳод карда мешавад.

Саҳеҳияти натиҷаҳои ба дастомада бо истифодабарии усулҳои гуногуни ҳозиразамон, дурустии таҳлил ва коркарди натиҷаҳо, истифодабарии мавод, аз ҷумла маводҳои ҷамъоваригардида таъмин мегарданд.

Саҳми шахсии унвонҷӯ. Кори мазкур дар тамоми зинаҳои таҷрибаҳои таҳқиқотӣ: таҳлилу тавсифи адабиётҳо ба даст овардан, коркард ва таҳлили натиҷаҳои таҷрибаҳо, хулосабарорӣ ва тайёр кардани маводҳои илмӣ аз рӯйи мавзӯи таҳқиқотӣ, омода ва таҳияи диссертатсия бевосита ширкат намудааст. Таҷрибаҳои илмию амалӣ оид ба рисолаи мазкур дар шароити саҳро ва озмоишгоҳ бевосита аз тарафи муаллиф иҷро гардида, аз тарафи устоди рисолаи илмӣ роҳнамоӣ шудааст. Саҳми муаллиф дар татбиқи таҷрибаҳои саҳроӣ, озмоишӣ, таҳлилу баррасии илмии натиҷаи таҷрибаҳо беш аз 95 ҷисад аст.

Арзиши илмии кори унвонҷӯ дар асоси ширкати ӯ дар як қатор анҷуманҳо, конференсиҳо ва семинарҳои илмии тахассусии дараҷаҳои гуногун собит мегардад.

Интишори натиҷаҳои таҳқиқот. Мазмуни асосии рисола дар 14 мақолаҳои илмӣ, аз он ҷумла 9-то дар маҷаллаҳои ба номгӯйи маҷаллаҳои бонуфузи илмӣ воридшуда, ки мувофиқи талаботи ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тавсия шуданд, ҷоп шудаанд.

Рисолаи номзодии Иброҳимов Қобилҷон Абдукаримович ба талаботи Низомномаи намунавӣ оид ба Шӯрои диссертатсионӣ (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон 30 июни соли 2021, таҳти №267) ҷавобгӯ мебошад.

Таҳлили масоили ба омӯзиши рағандҳои физиологӣ биохимиявӣ имконият медиҳанд, ки рисолаи номзодии Иброҳимов Қобилҷон Абдукаримович дар мавзӯи “Таъсири шароитҳои гуногуни иқлим ба нишондиҳандаҳои физиологӣ биохимиявӣ ва маҳсулнокии навъҳои офтобпараст” (*Heliantus annuus* L.) барои дарёфти дараҷаи илмии номзод илмҳои биологӣ аз рӯйи ихтисоси 03.01.05 – Физиология ва биохимияи растаниҳо тавсия карда шавад.

Дар асоси таҳлил ва омӯзиши рисолаи номзодии Иброҳимов Қобилҷон Абдукаримович **Комиссия тавсия мекунад:**

1. Рисолаи номзодии Иброҳимов Қобилҷон Абдукаримович дар мавзӯи

“Таъсири шароитҳои гуногуни иқлим ба нишондиҳандаҳои физиологӣю биохимиявӣ ва маҳсулнокии навъҳои офтобпараст” (*Heliantus annuus* L.) барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои биологӣ аз рӯйи ихтисоси 03.01.05 – физиология ва биохимияи растаниҳо дар Шӯрои диссертатсионии 6Д.КОА-038 қабул карда шавад.

2. Барои омӯзиш ва баҳодихии рисола муқарризи расмӣ дар ҳайати:

- Каримов Музаффар - доктори илмҳои биологӣ, профессори Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншо Шохтемур.

- Давлатова Дилором Мирзоаҳмадовна – номзади илмҳои биологӣ, дотсенти Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав таъин карда шаванд.

3. Ба сифати муассисаи муқарриз Институти зироаткории Академияи кишоварзии Тоҷикистон интихоб карда шавад.

Раиси комиссияи таҳқисӣ,
д.и.б.

Мирзораҳимов А.К.

Аъзоёни комиссия:
н.и.б.

Гулов М.К.

н.и.б.

Ҳамидов Х. Н.

Имзоҳоро тасдиқ мекунам:

Сардори раёсати кадрҳо
ва корҳои махсуси ДМТ

Тавқиев Э. Ш.

8.02.2024